

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH

ZA ROK 2016

**wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
(na podstawie art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)
oraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej
(na podstawie art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)**

Spis treści:

Rozdział I Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.)	strona 3 - 13
Rozdział II Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.)	strona 14 – 27
Rozdział III Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)	strona 28 – 35
Rozdział IV Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.)	strona 36 – 37
Rozdział V Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2016 r.	strona 38 - 45
Rozdział VI Sprawozdanie z realizacji projektu „Nowy start w lepszą przyszłość” w 2016 r.	strona 36 - 38
Rozdział VII Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz systemu pieczy zastępczej	strona 63

Rozdział I

Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.)

Zgodnie z obowiązującą od 01.01.2012 r. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Starosta Gliwicki zarządzeniem z dnia 25.10.2011 r. wskazał Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są w PCPR w Gliwicach przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej w zakresie merytorycznym oraz Zespół ds. Świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących przysługujących świadczeń pieniężnych.

W obu Zespołach zatrudnieni są wykwalifikowani specjaliści, dobrze przygotowani do realizacji swoich zadań. Zespół ds. Pieczy Zastępczej składa się z 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych oraz starszego specjalistę ds. rodziny – pedagoga. Nadzór nad prawidłową pracą Zespołu ds. Pieczy Zastępczej sprawuje Kierownik Zespołu. Z kolei obsługę świadczeń pieniężnych w Zespole ds. Świadczeń zapewnia 2 pracowników, w tym 1 pracownik socjalny, który przeprowadza również wywiady środowiskowe oraz 1 aspirant pracy socjalnej. Bezpośredni nadzór nad prawidłowością realizacji zadań sprawuje w tym przypadku Zastępca Dyrektora PCPR w Gliwicach.

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Od 2015 r. obowiązuje opracowany przez PCPR w Gliwicach „3-letni Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2015-2017”, który został przyjęty do realizacji na mocy Uchwały Nr 82/2015 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 21.04.2015 r.

W 2016 r. na mocy Uchwały Nr 342/2016 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 10.05.2016 r. Program został zaktualizowany w części dotyczącej planowanego budżetu na 2016 r.

W 2016 r. realizacja Programu przebiegała bez zastrzeżeń, zgodnie z opracowanymi celami i przy uwzględnieniu corocznych limitów rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Analiza ww. Programu dokonana na początku 2017 r. pozwoliła na stwierdzenie osiągnięcia limitu rodzinnych domów dziecka, w związku z czym rekomendowano Zarządowi Powiatu Gliwickiego zwiększenie limitu nowych rodzinnych domów dziecka w 2017 r.

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

a) rodzinna piecza zastępcza:

W roku 2016 pod opieką PCPR w Gliwicach funkcjonowały **134 rodziny** sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w których wychowywało się **214 dzieci** (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.). Wśród nich wyróżniamy:

- **85** spokrewnionych rodzin zastępczych (w których było 118 dzieci),
- **39** niezawodowe rodziny zastępcze (w których było 51 dzieci),
- **2** zawodowe rodziny zastępcze (w których była 8 dzieci),
- **1** zawodową rodzinę zastępczą specjalistyczną (w której była 2 dzieci),
- **3** zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (w których była 12 dzieci),

- **3** rodzinne domy dziecka (w których była 20 dzieci).

W omawianym okresie w Powiecie Gliwickim powstało **20** nowych rodzin zastępczych, w tym **14** rodzin zastępczych spokrewnionych i **5** rodzin zastępczych niezawodowych.

W okresie sprawozdawczym **38** dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą z następujących powodów:

- usamodzielnienie się wychowanków rodziny zastępczej – 7 wychowanków,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – 14 dzieci,
- umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 6 dzieci,
- adopcja – 6 dzieci,
- powrót pod opiekę rodziców naturalnych – 3 dzieci,
- inny powód – 2 dzieci.

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

W roku 2016 umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podobnie jak w latach ubiegłych, następowały na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Gliwicach.

W omawianym okresie zrealizowano **8** postanowień wobec **16** dzieci pochodzących z terenu powiatu gliwickiego.

Dzieci te zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem gliwickim, a szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Łącznie w placówkach znajdujących się poza powiatem gliwickim przebyło **34** wychowanków.

Tabela nr 1: Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego umieszczone w placówkach na terenie innych powiatów w 2016 r.

Powiat	Nazwa placówki	Liczba dzieci
Miasto Gliwice	Dom Dziecka Nr 1 w Gliwicach	1
	Dom Dziecka Nr 2 w Gliwicach	6
Powiat Wadowicki	Feniks OIKiPOW w Radoczy	1
Powiat Raciborski	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej	9
Powiat Rybnicki	Powiatowa POW w Czerwionce-Leszczyny	4
Powiat Pszczyński	CWDiR „Przystań”	3
Miasto Jaworzno	POW w Jaworznie	1
Powiat Lubliniecki	POW Nr 2 w Lublińcu	4
Miasto Wrocław	WCOiW we Wrocławiu	1
Miasto Ruda Śląska	OPDiR w Rudzie Śląskiej	3
Miasto Bytom	Dom Dziecka Nr 1 w Bytomiu	1
Ogółem		34

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2016 r.

Na podstawie art.191 ust.1 pkt.5 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z innym powiatem, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 3) wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W 2016 r. na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami - w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gliwickiego przebywało **47** dzieci pochodzących z innych powiatów.

Natomiast **37** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego przebywało w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie innych powiatów (tabela nr 2).

W instytucjonalnej pieczy zastępczej zlokalizowanej na terenie innych powiatów przebywało **34** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego.

W 2016 r. Powiat Gliwicki zawarł **21** nowych porozumień z innymi powiatami.

Tabela nr 2: Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2016 r.

Powiat, w którym zabezpieczono dziecko	Liczba dzieci
Miasto Bielsko-Biała	1
Miasto Gliwice	4
Miasto Piotrków Trybunalski	4
Miasto Ruda Śląska	1
Miasto Rybnik	3
Powiat Brzeski	1
Powiat Cieszyński	1
Powiat Jędrzejowski	1
Powiat Kluczborski	1
Powiat Kłodzki	1
Powiat Lubliniecki	2
Powiat Miechowski	1
Powiat Myślenicki	1
Powiat Opoczyński	1
Powiat Prudnicki	2
Powiat Pszczyński	1
Powiat Raciborski	3
Powiat Radomski	1
Powiat Rybnicki	1
Powiat Tarnogórski	3
Powiat Żarski	3
RAZEM	37

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2016 r.

Według danych uzyskanych z Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach - w 2016r. Powiat Gliwicki poniósł koszty finansowania pobytu dzieci **w rodzinach zastępczych umieszczonych na terenie innych powiatów** w łącznej wysokości **370 807,57 zł**, natomiast wynikające z pobytu dzieci **w placówkach znajdujących się poza terenem Powiatu Gliwickiego** w łącznej wysokości **929 703,53 zł**.

3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W 2016 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej wspierał proces usamodzielnienia **58** pełnoletnich wychowanków, z których **37** opuściło rodzinną pieczę zastępczą, **17** placówki opiekuńczo-wychowawcze i **4** inną formę zabezpieczenia, np. młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Wsparcie, o którym mowa powyżej obejmowało głównie pomoc w aktualizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia, dokonywanie oceny etapowej realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia, pomoc w realizacji przysługujących świadczeń, monitorowanie i kontynuowanie nauki, a także popieranie wniosków usamodzielnianych wychowanków o przydział mieszkań z zasobów gmin.

4. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Finansowanie pomocy dla usamodzielnianych wychowanków pod względem administracyjnym realizowane jest przez Zespół ds. Świadczeń.

Realizacja świadczeń w 2016 r. dla osób usamodzielnianych oparta była o przepisy:

- obowiązującej do dnia 31.12.2011 r. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2009 r., Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) – „stare zasady”
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005 r. Nr 6 poz.45 z późn. zm.) – „stare zasady”
- obowiązującej od dnia 01.01.2012 r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) – „nowe zasady”
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.) obowiązującej od dnia 01.01.2012 r.,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 1058).

Usamodzielnianym wychowankom, którzy opuścili rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczą wychowawczą, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, przysługują następujące świadczenia:

- pomoc na kontynuowanie nauki/pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- pomoc na usamodzielnienie/ pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc na zagospodarowanie/ pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Tabela nr 3: Finansowanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków w 2016 r.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba świadczeniobiorców	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie*
Wychowankowie rodzin zastępczych	37	37	13	11
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	17	17	5	3
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych /domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	4	3	0	1
OGÓŁEM	58	57	18	15

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2016 r.

* w tym pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej

W 2016 roku liczba usamodzielnianych wychowanków, korzystających ze świadczeń PCPR w Gliwicach wyniosła łącznie **58** osób, w tym **12** wychowanków, którzy otrzymali świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące przed dniem 01.01.2012 r., tj. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej („stare zasady”), **46** osób, które otrzymały świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące od dnia 01.01.2012 r., tj. Ustawę z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej („nowe zasady”). Natomiast **4** osoby otrzymały świadczenia dla osób usamodzielnianych w oparciu o obecnie obowiązującą Ustawę o pomocy społecznej. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła łącznie 356 787,19 zł.

5. Realizacja zadań z wynikających z art. 193 oraz art. 194 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zespół ds. Świadczeń w 2016 r. przeprowadził **192** postępowania administracyjne w sprawie obowiązku ponoszenia odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej które zakończyły się wydaniem decyzji administracyjnej (obowiązek określony jest w art. 193 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – tj. Dz. U z 2016 r. , poz. 575 z późn. zm.)

Zasady i szczegółowe warunki odstępowania, naliczania, umarzania, odraczania oraz rozkładania na raty opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej określone były w Uchwale Rady Powiatu Gliwickiego Nr L/327/14 z dnia 30.10.2014 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, obowiązującej do dnia 10.07.2016 r., natomiast od dnia 11.07.2016 r. określone są w Uchwale Rady Powiatu Gliwickiego Nr XVIII/158/2016 z dnia 22.06.2016 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz za pobyt dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Decyzje administracyjne w sprawie obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej wydawane są w oparciu o zgromadzoną dokumentację dotyczącą sytuacji socjalno-bytowej osób zobowiązanych.

Tabela nr 4: Liczba przeprowadzonych postępowań dotyczących obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2016 r.

	Odstąpienia od ustalenia opłaty	Zobowiązania całkowite lub częściowe do ponoszenia opłaty	Inne (decyzje związane z odpłatnością: umorzenia, uchYLENIA, rozkładanie na raty, zmiany decyzji itp.)	OGÓŁEM
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	142	12	52	206

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2016 r.

Zgodnie z tabelą nr 4, w **141** przypadkach odstąpiono od naliczenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz w **1** przypadku odstąpiono od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym. W **12** przypadkach zobowiązano do ponoszenia całkowitej lub częściowej opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W **9** przypadkach naliczone opłaty zostały umorzone ze względu na zmianę sytuacji dochodowej oraz osobistej osób zobowiązanych.

W **29** przypadkach postępowania były umarzone, a obowiązujące decyzje były uchylane lub zmieniane (z powodu: zgonów osób zobowiązanych, powrotów dzieci pod opiekę rodziców, rozpoczęcia procesów usamodzielnienia przez wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej).

6. Regulacja zobowiązań za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynikających z decyzji administracyjnych:

Rodzice zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych:

- w 5 przypadkach regularnie wpływały zobowiązania, łączna kwota dokonanych wpłat w 2016 r. wyniosła 8 959,84 zł.
- w 5 sytuacjach zobowiązania ściągane były za pośrednictwem komornika na łączną kwotę 4 260,39 zł.
- w 5 przypadkach prowadzone były postępowania egzekucyjne przez Urząd Skarbowy na łączną kwotę 3 019,13 zł.

Rodzice zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- w 1 przypadku rodzic zobowiązany dokonał wpłaty w wysokości 100,00 zł.
- w 1 sytuacji zobowiązanie było ściągane za pośrednictwem komornika na łączną kwotę 138,69 zł.
- w 4 przypadkach prowadzone były postępowania egzekucyjne przez Urząd Skarbowy na łączną kwotę 7 268,11 zł.

7. Trudności w prowadzeniu postępowań:

- Brak aktualnych adresów pobytu rodziców, gdyż nie poinformowali o jego zmianie, oraz nie nawiązali kontaktu z pracownikiem socjalnym. Celem ustalenia miejsca zamieszkania kierowane były zapytania do: Urzędów Gmin, Centrum Personalizacji Dokumentów MSW w Warszawie, Powiatowych Urzędów Pracy, Urzędów Skarbowych,

Urzędów Miejskich a także Komisariatów Policji. W przypadku, kiedy nie ustalono faktycznego miejsca pobytu, występowano do sądów o ustalenie kuratora do doręczeń.

- Brak współpracy rodziców zobowiązanych, którzy pomimo wszczęcia postępowania nie zgłaszali się w siedzibie Centrum. W konsekwencji występowano do lokalnych ośrodków pomocy społecznej z prośbami o sporządzenie wymaganej dokumentacji.

8. Finansowanie rodzinnego domu dziecka w Bojszowie:

W budynku w Bojszowie, przy ul. Brzozowej 6, znajdującym się w trwałym zarządzie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach funkcjonuje rodzinny dom dziecka, w którym w ciągu 2016 r. przebywało łącznie 9 dzieci, z których 4 rodzeństwa została adoptowana.

W 2016 r. Powiat przeznaczył kwotę w wysokości 3 560,00 zł na poprawę standardu w budynku tj. naprawa balkonów, zakupu wykładzin, płyt kartonowo-gipsowych, urządzeń i wyposażenia łazienki.

9. Dodatek wychowawczy oraz dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w pieczy zastępczej z Programu 500+:

Z dniem 1 kwietnia 2016 r., ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.), wprowadziła do ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.) nowe świadczenia:

- dodatek wychowawczy przysługujący rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz
- dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przysługujący tej placówce.

Od kwietnia 2016 r. rodziny zastępcze otrzymują na każde dziecko dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie. Dodatek ten przysługuje niezależnie od dochodu na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka. W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przysługuje dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dziecka w tej placówce, w wysokości 500 zł miesięcznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach realizuje wypłatę ww. świadczeń dla rodzin zastępczych w ramach programu „500+”. W ciągu całego 2016 r. wypłacono kwotę 789 711,30 zł dla 208 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kwotę 22 500,00 zł dla 5 dzieci przebywających w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie.

10. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W 2016 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej podejmował następujące inicjatywy mające na celu tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka:

a) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego:

- publikacje w lokalnej prasie na temat rodzicielstwa zastępczego,
- nagranie filmu dokumentalnego promującego rodzicielstwo zastępcze w powiecie gliwickim,
- udział pracownika Zespołu ds. pieczy Zastępczej wspólnie z przedstawicielami rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w audycji dotyczącej rodzicielstwa zastępczego w Radiu Em.
- realizacja Konferencji pt. „Rodzina z pasją” w czerwcu 2016 r.

- akcja promocyjna rodzicielstwa zastępczego poprzez udostępnianie ulotek i plakatów (udział w piknikach rodzinnych oraz współpraca z parafiami rzymsko-katolickimi i protestanckimi z terenu powiatu gliwickiego i Gliwic),

b) działania wspierająco-integrujące:

- czynne uczestnictwo pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w wyjeździe integracyjnym do Międzybrodzia Żywieckiego zorganizowanym przez Fundację „Nasz Dom Zastępczy” dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą w powiecie gliwickim,
- czynne uczestnictwo pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w piknikach rodzinnych „Świętowanie na polanie” oraz „Święto Truskawki”,
- organizacja szkoleń dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą na temat profilaktyki uzależnień *pt. „Symptomy zażywania narkotyków przez młodzież w oparciu o współczesne rodzaje substancji oraz fazy uzależnienia”* przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Arka Noego” w Gliwicach.

c) wsparcie rodzin pomocowych:

W 2016 r. ze wsparcia rodziny pomocowej skorzystały **3** rodziny prowadzące rodzinne domy dziecka. Osoby pełniące funkcję rodziny pomocowej posiadały odpowiednie kwalifikacje i warunki do realizacji ww. zadania. Najczęstszą przyczyną skorzystania ze wsparcia rodziny pomocowej był urlop wypoczynkowy, w jednym przypadku była konieczność wsparcia w związku ze zdarzeniem losowym.

11. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2016 r. na terenie Powiatu Gliwickiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, i były to:

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego, tj. „Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie, który jest powiatową jednostką organizacyjną, działającą w oparciu o własny statut i regulamin oraz między innymi o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2016 r. w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie przebywało łącznie **8** wychowanków, z których **3** osiągnęło pełnoletność.

„Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie w 2016 r. współpracował z PCPR w Gliwicach w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka i tworzenia indywidualnego planu pracy z dzieckiem. Spotkania zespołu odbywały się raz na pół roku i uczestniczył w nich przedstawiciel Centrum.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Gliwickiego z dnia 1 marca 2016 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie w 2016 r. wynosiły 2 696,95 zł.

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Knurowie, wchodząca w skład Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie, która jest placówką całodobową typu socjalizacyjnego. Placówka funkcjonuje na mocy umowy dotyczącej realizacji zadania z zakresu pieczy zastępczej polegającego na prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, zawartej przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach.

Placówka posiada 14 miejsc i przyjmowane są do niej dzieci w wieku od 10 do 18 lat posiadające stosowne postanowienie sądu. Skierowania wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w porozumieniu z Dyrektorem Placówki.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Powiatu Gliwickiego z dnia 1 marca 2016 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Knurowie w 2016 r. wynosiły 4 026,67 zł. W 2016 r. w Placówce przebywało zgodnie ze skierowaniem **14** wychowanków.

12. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Działania dotyczące organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, określa *Procedura kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach* przyjęta Zarządzeniem Nr 13/2013 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z dnia 29.11.2013 r.

a) nabór i kwalifikacja wstępna kandydatów.

W 2016 r. dokonano weryfikacji **8 rodzin** kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Ponadto chęć przekwalifikowania na zawodową rodzinę zastępczą zgłosiła **1 rodzina**, która pełniła funkcję rodziny zastępczej niezawodowej.

Na zlecenie Sądów Rodziny w 2016 r. rozpoznano możliwość pełnienia funkcji spokrewnionej rodziny zastępczej i zaopiniowano kandydatury dla **15 rodzin**.

b) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

W 2016 r. PCPR w Gliwicach prowadziło działalność konsultacyjno-diagnostyczną, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 12 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez szczegółowe rozpoznanie sytuacji i warunków osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Następnie osoby, które przeszły pozytywnie wstępną weryfikację, skierowane zostały do odbycia szkolenia organizowanego przez PCPR w Gliwicach.

c) organizacja szkoleń dla kandydatów w 2016 r.

Zgodnie z art. 43 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR w Gliwicach kieruje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka na specjalistyczne szkolenie, po przeprowadzeniu oceny pod względem spełniania wymaganych warunków. W 2016 r. zgodnie z umową Nr PCPR/1161/1/2016 z dnia 18.02.2015 r. kandydaci na rodziny zastępcze byli kierowani do Ośrodka Adopcyjnego i Pieczy Zastępczej Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu-Stolarzowicach, który prowadzi stosowne szkolenie. W 2016 r. wydano 6 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

13. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:

a) grup wsparcia:

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. spotkania nieformalnej grupy wsparcia odbywały się w obrębie dwóch organizacji pozarządowych działających w powiecie gliwickim, tj. Fundacji Rodzinnej Opieki Zastępczej „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny oraz Stowarzyszenia „Gniazdo” ze Świbia.

Pod koniec 2016 r. podjęto również rozmowy z Dyrekcją Zespołu Szkół Specjalnych w Pyskowicach, które otworzyły możliwość zorganizowania spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych na terenie szkoły.

b) specjalistycznego poradnictwa:

Poradnictwo i terapia dla rodzin zastępczych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona jest w PCPR w Gliwicach przez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W 2016 roku pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych miała charakter zarówno indywidualny jak i rodzinny. Możliwość konsultacji psychologicznych, wsparcia, poradnictwa

i terapii mają także dzieci przebywające pod opieką rodziców zastępczych. Praca ww. Zespołu obejmowała także szeroko rozumianą profilaktykę przeciwdziałania zachowaniom dysfunkcyjnym zarówno u rodziców biologicznych dzieci, rodziców sprawujących opiekę zastępczą oraz samych wychowanków. Profilaktyka obejmowała psychoedukację w zakresie destrukcyjnych zachowań (indywidualnych i rodzinnych), uzależnień, wykluczenia społecznego, problemów wychowawczych, przemocy, trudności szkolnych, zachowań autodestrukcyjnych, oraz innych obejmujących dbanie o stan zdrowia psychicznego, relacji rodzinnych i społecznych.

Konsultacje i wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych świadczone były zarówno w PCPR, jak i w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych, jeżeli zachodziła taka potrzeba. W 2016 r., odbyło się łącznie **8 konsultacje w środowisku**. Wyjazdy pracowników obejmowały zarówno wsparcie psychologiczne indywidualne, jak i rodzinne.

Udzielono ogółem **217 konsultacji dla 99 osób z rodzin zastępczych**, w tym **95 konsultacji dotyczyło dzieci** umieszczonych w rodzinach zastępczych (dziewięć z nich zostało objętych terapią). Ponadto w ramach poradnictwa prawnego odbyło się **18 konsultacji**, z których skorzystało **14 osób**.

W ramach współpracy z Zespołem do spraw Pieczy Zastępczej do wstępnej diagnozy psychologicznej zostało także skierowanych **34 kandydatów na rodziny zastępcze**.

Ponadto psychologowie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przeprowadzali badania predyspozycji i motywacji funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka, zgodnie z **art. 46 pkt 3**, Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 575 z późn. zm.). W 2016 r., wydano **14 opinii** dotyczących **25 osób**.

W 2016 r., psycholodzy Zespołu uczestniczyli także w okresowych **Ocenach Sytuacji Dziecka (których odbyło się 229) oraz Ocenach Rodziny (27 spotkań)**.

14. Prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46.

Zgodnie z art. 46 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej corocznie aktualizuje rejestry, o których mowa powyżej i przekazuje w imieniu Starosty Gliwickiego do Sądu Rejonowego w Gliwicach. W 2016 r. aktualizacji rejestru została przekazane do Sądu Rejestru w Gliwicach i do Starosty Gliwickiego 03.02.2016 r.

15. Współpraca z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie dotyczącym dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej współpracuje na bieżąco z przedstawicielami gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu gliwickiego. Współpraca ta dotyczy w dużej mierze pracy przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej z rodzicami dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Szczególnie istotnym elementem jest określenie efektów tej pracy, czynionych przez rodziców zmian i podejmowanych przez nich działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Ponadto przedstawiciele ośrodków uczestniczą w miarę potrzeb w posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie pieczy zastępczej.

Dodatkowo od roku 2016 podjęto cykliczne spotkania z Kierownikami ww. OSP-ów, w celu bieżącego omawiania spraw i kwestii pozostających w kręgu zainteresowania wszystkich jednostek, poprawy wzajemnych relacji zawodowych oraz ułatwieniu przepływu

informacji między instytucjami. Pierwsze spotkanie poświęcono uściśleniu współpracy w zakresie pieczy zastępczej, z uwagi na nowe wymogi sporządzania przez PCPR w Gliwicach opinii do Sądu Rejonowego w Gliwicach o zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

16. Kontrole rodzin sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej.

Zgodnie w Ustawą z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 poz. 1188) na Zarząd Powiatu Gliwickiego został nałożony obowiązek sprawowania kontroli nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38b ust. 1).

W związku z tym Zarząd Powiatu Gliwickiego na podstawie Uchwały Nr 129/2015 z dnia 07.07.2015 r. udzielił Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach upoważnienia do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Wszystkie działania związane ze sprawowaniem kontroli nad rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy zostały określone w „Procedurze sprawowanej kontroli nad rodzinami zastępczymi, oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka wynikającej z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” wprowadzonej Zarządzeniem Nr 9/2015.przez Dyrektora PCPR w Gliwicach w dniu 03.08.2015 r.

W celu przeprowadzenia działań kontrolnych, podobnie jak w roku ubiegłym, Dyrektor PCPR w Gliwicach na mocy §1 ust. 3 ww. Procedury podpisał umowy cywilno-prawne ze specjalistami, którzy współpracują w działaniach kontrolnych.

Kontrole zostały przeprowadzone w ciągu całego 2016 r. z założeniem, że kontroli podlegać będzie 5 rodzin w kwartale. Kontrolami objęto zatem 20 wytypowanych rodzin zastępczych, w tym 6 rodzin zastępczych spokrewnionych, 9 rodzin zastępczych niezawodowych, 2 zawodowe rodziny zastępcze i 3 rodzinne domy dziecka.

W stosunku do 15 rodzin wydano zalecenia pokontrolne dotyczące dalszego funkcjonowania, natomiast w 5 przypadkach zaleceń nie wydano, ponieważ poziom ich funkcjonowanie oceniono jako bardzo dobry.

Uwagi osób kontrolujących każdorazowo były przekazywane i omawiane z Dyrektorem PCPR w Gliwicach, a także z rodzinami zastępczymi i pracownikami Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

Rozdział II

Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 19 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy:

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;

W 2016 r. została przeprowadzona ewaluacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2020 przyjęta Uchwałą Nr XIV/113/2007 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 29 listopada 2007 r., która została przedstawiona przed Komisją Zdrowia Rady Powiatu Gliwickiego.

2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;

Zadaniem tym zajmuje się Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Poradnictwo specjalistyczne obejmuje poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne, zgodnie z art. 46 ww. ustawy. Udzielanie pomocy prawnej w Zespole w 2016 roku odbywało się w formie porad ustnych oraz przygotowywania projektów pism procesowych, głównie inicjujących postępowanie sądowe (pозew o rozwód, ustalenie kontaktów z dziećmi, alimenty). W roku 2016 r. zdecydowanie największe było zapotrzebowanie na porady z zakresu prawa rodzinnego. Przez okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. udzielono łącznie **119 konsultacji prawnych, 90 osobom**, w tym:

61 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa rodzinnego,

52 sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa cywilnego,

16 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa karnego,

3 sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa o ochronie praw lokatorów,

5 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa pracy,

oraz sporządzono **21 pism procesowych**.

Średni okres oczekiwania na poradę wynosił od 7 do 14 dni.

Poradnictwo rodzinne realizowane jest przede wszystkim w ścisłej współpracy z Zespołem ds. Pieczy Zastępczej oraz zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2014 r. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 575, z późn. zm.). Szczegółowe zadania zrealizowane przez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w ramach tej współpracy opisane są w części sprawozdawczej w oparciu o ww. Ustawę.

Poradnictwo psychologiczne i interwencja kryzysowa stanowią zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, a także zgłaszających różnego rodzaju trudności życiowe. Głównym celem tych działań jest zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej (zgodnie z art. 47 Ustawy o pomocy społecznej).

Pomoc formie konsultacji psychologicznych i interwencji kryzysowej oferowana była przez specjalistów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej następującym grupom klientów:

- klientom indywidualnym

- parom małżeńskim i w związkach nieformalnych
- rodzinom (w tym także rodzinom zastępczym)
- dzieciom (w tym wychowankom przebywającym w rodzinach zastępczych na terenie powiatu gliwickiego).

Pomocą psychologiczną objęto **268 osób i udzielono 675 konsultacji**, w tym:

- **406** indywidualnych konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych;
- **162** konsultacji psychologicznych dla dzieci;
- **72** konsultacje dla par;
- **35** rodzinnych konsultacji psychologicznych.
- w tym **9 interwencji** odbyło się **w środowisku**

Na uwagę zasługują zwłaszcza interwencje w środowisku, ponieważ są one stosowane wobec tych grup klientów, którzy z różnych powodów, najczęściej z powodu bardzo trudnej sytuacji osobistej i materialnej, nie są w stanie dotrzeć do siedziby Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej PCPR w Gliwicach.

W roku 2016 w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zatrudnionych było łącznie 4 psychologów oraz prawnik.

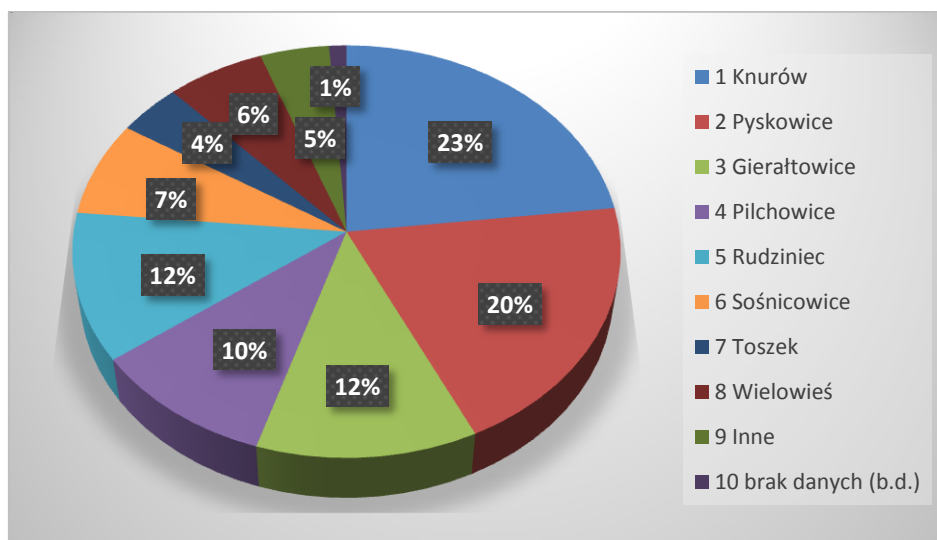
W ramach pracy do psychologów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zgłaszały się osoby z terenu całego powiatu gliwickiego. Najwięcej zarejestrowanych osób zgłosiło się z terenu Knurowa (89 osób), najmniej z terenu gminy Sośnicowice (6 osób). Biorąc pod uwagę wszystkich klientów, którym udzielono porad psychologicznych statystyka rozkłada się następująco:

Tabela nr 5:

Miasto/Gmina	Knurów	Pyskowice	Gierałtowie	Pilchowice	Rudziniec	Sośnicowice	Toszek	Wielowieś	Inne	Brak danych (anonimowi)
Ilość osób	62	53	32	27	31	20	11	17	12	3

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Wykres: Ilość klientów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej z poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego w 2016 r.

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przez cały okres 2016 roku współpracował z różnymi instytucjami z terenu powiatu gliwickiego, takimi jak: ośrodki pomocy społecznej, zespoły kuratorskiej służby sądowej, komisariaty policji w Knurowie i Pyskowicach, Komenda Miejska Policji w Gliwicach, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Zachód, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Wschód, szkoły z terenu powiatu gliwickiego, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem w Gliwicach, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczna w Knurowie i Pyskowicach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Partner w Gliwicach, Dzienny Oddział Psychiatryczny Feniks w Gliwicach, Ośrodek Leczenia Depresji i Nerwic „Sikornik” w Gliwicach, NZOZ Ośrodek Leczenia Depresji i Nerwic „Dąbrówka” w Gliwicach, DIADA Centrum Terapii Systemowej i Pomocy Psychologicznej w Gliwicach, Ośrodek Terapii Rodzin i Par w Gliwicach, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze, NZOZ Centrum Medyczno-Psychologiczne „Pociecha” w Zabrze, inne placówki zajmujące się wspieraniem i ochroną praw różnych grup społecznych: dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób doznających przemocy, osób pokrzywdzonych przystępstwem (np. organizacje pozarządowe).

3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

W 2016 r. ww. formą pomocy objęte zostały **3** osoby opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz **1** osoba opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;

W 2016 r. ww. formą pomocy objęto **1** osobę opuszczającą dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;

Zgodnie z art.54 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej”.

Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim mieszkańcom usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

Na terenie Powiatu Gliwickiego w 2016r. funkcjonowało 5 ponadlokalnych domów pomocy społecznej:

- 2 prowadzone przez Powiat Gliwicki,
- 3 prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie Powiatu Gliwickiego, na podstawie umów o realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej.

Łączna liczba miejsc statutowych we wszystkich pięciu domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiła 387 miejsc.

W dniu 21.12.2016 r., podpisany został aneks nr 7 do umowy nr WOK.032.35.2014.WZS z dnia 22 kwietnia 2014 r. o powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej, w wyniku czego nastąpiło zwiększenie o 6 miejsc statutowych (z 66 miejsc na 72 miejsca) w Domu Pomocy Społecznej w Knurowie prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych.

Tryb i zasady kierowania do Domów Pomocy Społecznej reguluje art. 54 i 59 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pobyty w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, według zasad określonych w art. 60 - 64 w/w Ustawy.

Ustalenie odpłatności dla osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej przed dniem 01 stycznia 2004 r., reguluje art. 87 ust 8 Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 198 z późn. zm.).

W oparciu o ten przepis Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach wydaje decyzje o odpłatności, która ustalana jest w wysokości nie większej niż 70% dochodu osoby. Pozostała część finansowana jest z budżetu Państwa do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS.

Obsługa finansowa Domów Pomocy Społecznej leży w kompetencji Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością 5 Domów Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez Powiat Gliwicki w 2016 r.

1. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” ul. Kozielska 1, 44-153 Sośnicowice – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (dziewcząt i kobiet).

Liczba miejsc statutowych 124.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 515,00 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” ul. Knurowska13, 44-144 Kuźnia Nieborowska – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn).

Liczba miejsc statutowych 51.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 773,00 zł.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych na zlecenie Powiatu Gliwickiego w 2016 r.

1. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zakon O.O. Kamilianów ul. Damrota 7, 44-145 Pilchowice – przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (chłopcy).

Liczba miejsc statutowych 60.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 073,00 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej „Caritas” Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach ul. Wiejska 42a, 44-187 Wielowieś – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku.

Liczba miejsc statutowych 80.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 064,23 zł.

3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Szpitalna 29, 44-194 Knurów – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn).

Liczba miejsc statutowych 72.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosi 3 237,67 zł.

7. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

Powiat Gliwicki nie prowadził w 2016 r. mieszkań chronionych.

8. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;

Powiat Gliwicki realizuje częściowo ww. zadanie poprzez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w swojej działalności przez cały rok informują klientów o ich prawach i uprawnieniach w zakresie przysługującej im pomocy. Klienci Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach mają również zapewnioną możliwość korzystania w Centrum z bezpłatnych porad prawnych.

10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach stale podnoszą własne kwalifikacje zawodowe w celu profesjonalnego wykonywania swoich obowiązków zawodowych.

W 2016 r. uczestniczyli łącznie w **39** różnych formach podnoszenia wiedzy fachowej (seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach).

W zdecydowanej części formy te były nieodpłatne, pokrywane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – oferta szkoleniowa Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach. Natomiast koszt **13** szkoleń wynosił **4.537,00 zł** i został pokryty ze środków finansowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

11. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach udzielają na bieżąco doradztwa metodycznego dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz instytucji funkcjonujących na terenie powiatu zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami.

12. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

Nie realizowano w 2016 r.

13. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w oparciu o art. 19 pkt 17 Ustawy o pomocy społecznej, zobowiązane jest do sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Śląskiemu.

Sprawozdawczość przekazywana jest w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

Tabela nr 6: Sporządzane sprawozdania

Miesięcznie	Kwartalnie	Półrocznie	Rocznie
<ul style="list-style-type: none"> - Rejestr wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - Zapotrzebowanie na środki z programu „500+” - Sprawozdanie z realizacji programu „500+” 	<ul style="list-style-type: none"> - Meldunek kwartalny MK1/MK2, - Zbiory centralne programu SI Pomost, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON. 	<ul style="list-style-type: none"> - MPIPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> - MPIPS-05, - Ocena zasobów pomocy społecznej – art. 16a ustawy o pomocy społecznej, - Przemoc w rodzinie, - MPIPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe.

Sporządza się także sprawozdania jednorazowe w bardzo krótkich terminach ustalanych przez Śląski Urząd Wojewódzki.

Pozostała sprawozdawczość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach dotyczy sprawozdań wykonywanych dla Głównego Urzędu Statystycznego jak również przekazuje się poprzez system teleinformatyczny SI KRD informacje dotyczące Karty Dużej Rodziny, której Powiat Gliwicki nie prowadzi.

Współpraca z Wydziałem Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach w zakresie sprawozdawczości dotyczy:

- miesięcznego przekazywania zweryfikowanych informacji o liczbie osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca,
- miesięcznego weryfikowania pod względem merytorycznym tabeli: „Informacja o domach pomocy społecznej” wg stanu na ostatni dzień każdego miesiąca,
- danych do sprawozdania rzeczowo-finansowego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

14. Sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;

Na podstawie art.16 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy.

Zgodnie z art.16a ust.4 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w 2016 r. ww. ocena została przedstawiona na sesji Rady Powiatu Gliwickiego.

15. Utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Zatrudnienie pracowników w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach było 29 pracowników (28,5 etatów) w tym 7 pracowników zatrudnionych przy realizacji projektu „Nowy start w lepszą przyszłość”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W 2016 r. w Centrum wykonywane były zadania także na podstawie umów cywilnoprawnych, m.in.:

- **w zakresie obsługi PCPR w Gliwicach:**

- usługa prawna w ramach umowy współpracy z Kancelarią Adwokacką (1 osoba),
- utrzymanie i obsługa strony internetowej PCPR w Gliwicach oraz bieżące świadczenie wsparcia informatycznego i technicznego do sprzętu komputerowego i elektronicznego (1 osoba),
- sprzątnięcie pomieszczeń Zespołu Porad. Specj. i Interwencji Kryzysowej (1 osoba),
- prowadzenie spraw z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (1 osoba)
- wykonanie prac konserwatorskich w pomieszczeniach PCPR (1 osoba)
- pomoc w Zespole finansowo - księgowym i kadr (1 osoba)

- **w zakresie pieczy zastępczej:**

- pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (10 osób),
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych (6 osób),
- przeprowadzenie czynności kontrolnych nad rodzinami zastępczymi (2 osoby),

- **w zakresie realizowanego projektu:**

- kierownik projektu(1 osoba),
- przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybie odpowiedniego przetargu oraz w trybie zasady konkurencyjności (1 osoba),
- Animator lokalny w międzypokoleniowych klubach spotkań (1 osoba),
- Lider lokalny ds. animacji środowiskowej w międzypokoleniowych klubach spotkań (1 osoba).

Plan finansowy wydatków budżetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na koniec roku 2016 wynosił **4 546 073,00 zł.**

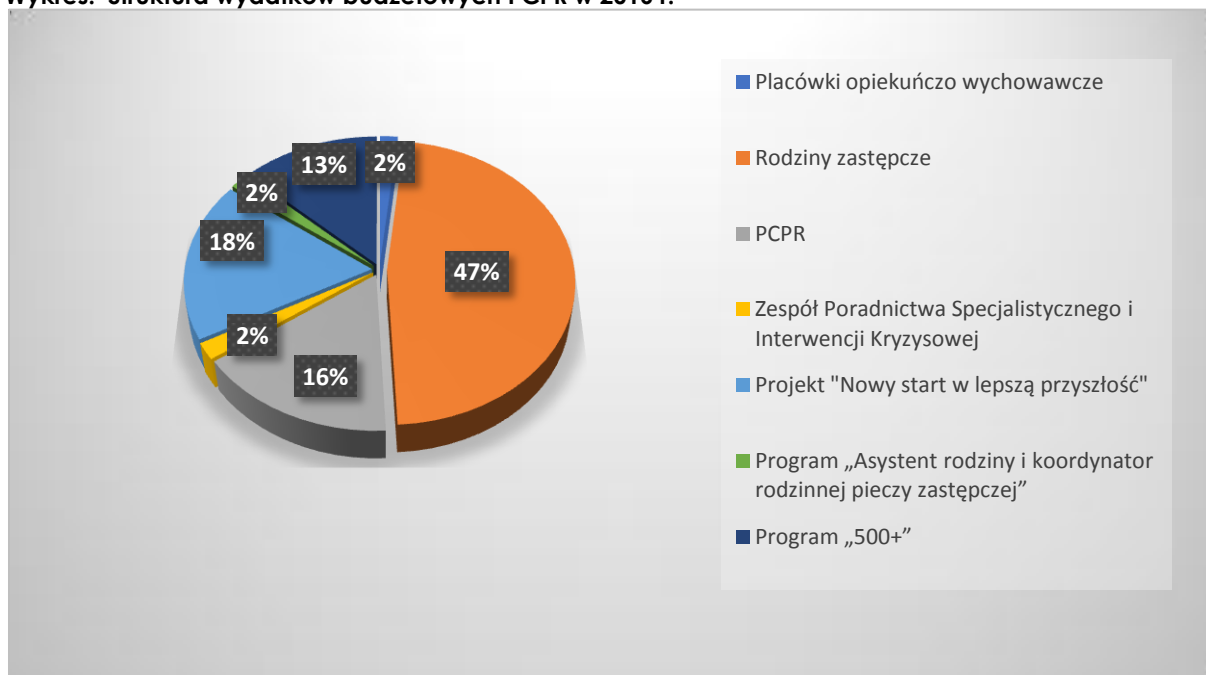
Wydatki te zrealizowano w 93,46 %. Największy udział w wydatkach budżetowych PCPR – ponad 60% – miały wydatki na wypłatę świadczeń i wynagrodzeń dla rodzin zastępczych.

Tabela nr 7: Wysokość wydatków budżetowych PCPR w 2016 r.

Rodzaj wydatku	Plan na dzień 31.12.2016 r.	Wykonanie wydatków w 2016 r.	% wykonania planu
Placówki opiekuńczo wychowawcze	122 198,00 zł	105 717,34 zł	86,51%
Rodziny zastępcze	3 267 959,00 zł	2 993 939,67 zł	91,61 %
PCPR	1 033 298,00 zł	1 001 107,03 zł	96,88 %
Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	122 618,00 zł	120 434,48 zł	98,22 %
Projekt „Nowy start w lepszą przyszłość”	1 447 666,00	1 144 570,58	79,06 %
Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	110 691,00 zł	109 460,99 zł	98,89 %
Program „500+”	854 831,00 zł	820 333,41zł	95,96 %
Razem:	6 959 261,00 zł	6 295 563,50 zł	90,47%

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Wykres: Struktura wydatków budżetowych PCPR w 2016 r.

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Środki finansowe na działalność PCPR pochodziły w większości z budżetu Powiatu Gliwickiego. W 2016 roku PCPR uzyskało także zewnętrzne środki budżetowe na dofinansowanie do zadań realizowanych przez PCPR w łącznej wysokości 886 133,00 zł. Na dofinansowanie składały się dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016 w wysokości 31 302,00 zł oraz dotacja na realizację programu 500+ w kwocie 854 831,00 zł. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach od 1 stycznia 2016 roku realizuje projekt „Nowy start w lepszą przyszłość”, prowadzony w partnerstwie z Gminami: Sośnicowice, Rudziniec, Gierałtowice, Pilchowice oraz Gminą Knurów.

Oprócz wydatków budżetowych PCPR w 2016 roku dysponował środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w łącznej wysokości **2 152 523,84 zł**, na które składały się:

- środki algorytmowe w wysokości 2 084 856,58 zł (z których 1 975 607,41 zł dotyczyło zadań z zakresu rehabilitacji społecznej realizowanych przez PCPR, 58 399,00 zł było związane z zadaniami z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy a 50 850,17 zł stanowiły koszty obsługi środków PFRON),
- środki na realizację programu „Aktywny Samorząd” w wysokości 127 100,04 zł,
- środki na realizację programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III obszar D w wysokości 69 273,75 zł,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach uzyskało w 2016 r. **dochody w łącznej wysokości 414 815,99 zł**.

Głównym źródłem dochodów PCPR w 2016 roku były dochody z tytułu zwrotu przez gminy Powiatu Gliwickiego części wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 191 pkt 9 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które stanowiły 80,35% wszystkich dochodów jednostki. Znaczącą pozycję w dochodach PCPR zajmują także dochody z tytułu obsługi środków PFRON (zarówno środków algorytmowych jak i środków na realizację programu „Aktywny Samorząd” oraz programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III obszar D), odpłatności rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

lub rodzinach zastępczych oraz zwrot przez rodziny zastępcze nienależnie pobranych świadczeń.

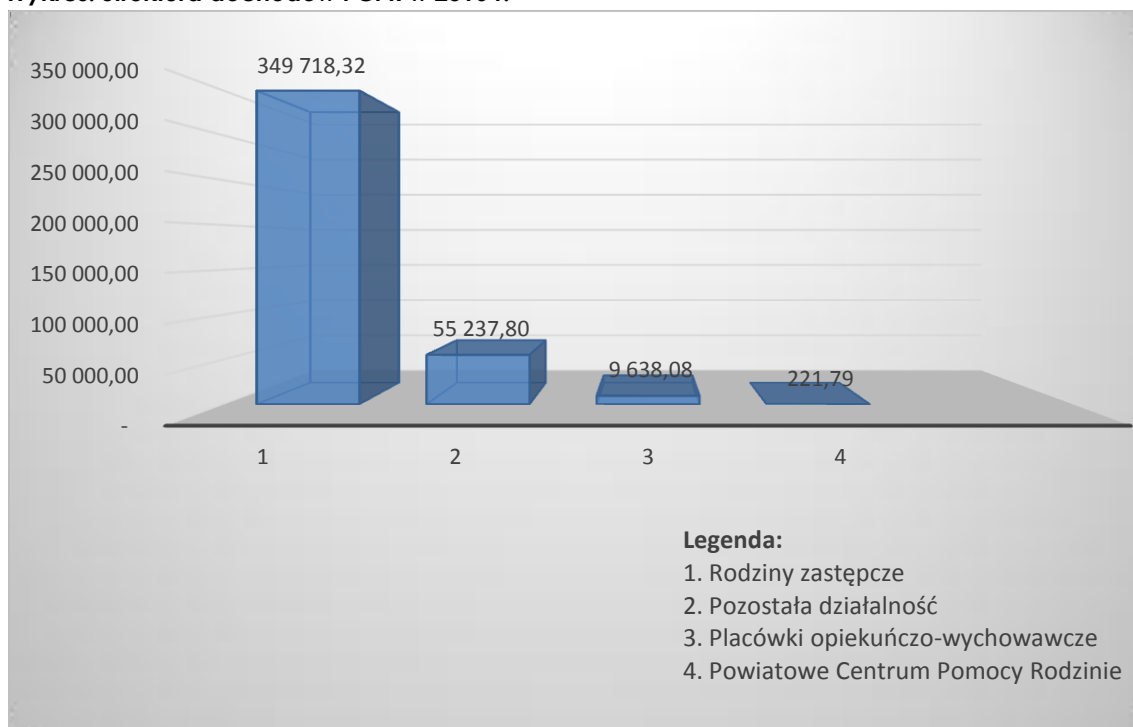
Wysokość i strukturę dochodów uzyskanych w 2016 roku przedstawiają poniższa tabela oraz wykres.

Tabela nr 8: Wysokość dochodów PCPR w 2016 r.

Rodzaj dochodów	Kwota dochodów
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	7 506,80 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - pozostałe odsetki	1,50 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy z różnych dochodów	2 129,78 zł
Rodziny zastępcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	16 418,30 zł
Rodziny zastępcze – pozostałe odsetki	8,53 zł
Rodziny zastępcze - wpływy z różnych dochodów	333 291,49 zł
Powiatowe centra pomocy rodzinie - pozostałe odsetki	221,79 zł
Pozostała działalność - wpływy z różnych dochodów	4 823,86 zł
Pozostała działalność - wpływy z różnych dochodów	50 413,94 zł
Razem dochody:	414 815,99 zł

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Wykres: Struktura dochodów PCPR w 2016 r.

Źródło: Dane PCPR z 2016r.

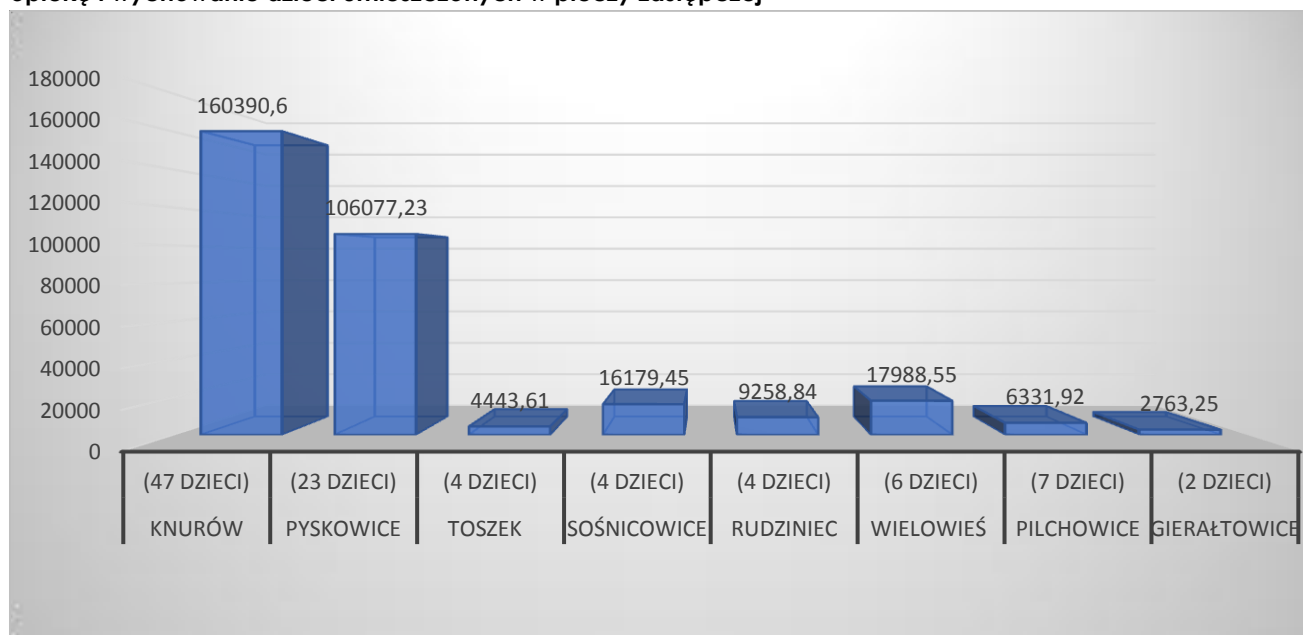
PCPR w 2016 roku uzyskało dochody w wysokości 323 433,45 zł z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Uzyskane dochody przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela nr 9: Dochody uzyskane przez PCPR w 2016 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Gmina	Liczba dzieci	Kwota uzyskanych dochodów
Knurów	47 dzieci	160 390,60 zł
Pyskowice	23 dzieci	106 077,23 zł
Toszek	4 dzieci	4 443,61 zł
Sośnicowice	4 dzieci	16 179,45 zł
Rudziniec	4 dzieci	9 258,84 zł
Wielowieś	6 dzieci	17 988,55 zł
Pilchowice	7 dzieci	6 331,92 zł
Gierałtowice	2 dzieci	2 763,25 zł
łącznie	97 dzieci	323 433,45 zł

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Wykres: Dochody uzyskane przez PCPR w 2016 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

▪ **Finansowanie pieczy zastępczej.**

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na świadczenia dla rodzin zastępczych i wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2016 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 10: Koszty rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Rodzaj wydatku	Liczba osób pobierających świadczenia / liczba osób (rodzin) pobierających wynagrodzenie w 2016 r.	Wydatki w 2016 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	240	1 925 410,80 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	27	30 840,00 zł
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	37	152 605,19 zł
Pomoc na usamodzielnienie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	13	56 361,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	11	17 137,00 zł
Wynagrodzenie osób prowadzących zawodowe rodziny zastępcze lub rodzinny dom dziecka (wraz z pochodnymi)	11	361 141,21 zł
Wynagrodzenie dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	5	35 888,80 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	7	47 433,94 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku	120	32 150,00 zł
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	8	18 850,00 zł
Świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego	2	6 500,00 zł
Świadczenie na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	2	9 320,00 zł
Razem wydatki:		2 693 637,94 zł

Źródło: Dane PCPR za 2016 r.

Wydatki Powiatu Gliwickiego związane z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2016 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 11: Koszty instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Rodzaj wydatku	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach	Wydatki w 2016 r.
Wydatki na funkcjonowanie Rodzinnego Domu dla Dzieci w Paczynie	8	254 579,22 zł
Wydatki na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Knurowie	14	666 427,52 zł

Wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	26	929 703,53 zł
Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Gliwickiego	8	Porozumienia w trakcie

Źródło: Dane PCPR i WZiPS z 2016 r.

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach związane z usamodzielnianiem się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2016 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 12: Koszty usamodzielnienia wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Rodzaj wydatku	Liczba wychowanków pobierających świadczenie w 2016 r.	Wydatki w 2016 r.
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	20	79 951,34 zł
Pomoc na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	5	17 600,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej i pieniężnej wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	4	8 166,00 zł

Źródło: Dane PCPR z 2016 r.

Zespół Finansowo-Księgowy i Kadr PCPR prowadził w 2016 r. obsługę finansowo księgową placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego - Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie (RDdD).

Plan finansowy dochodów RDdD w Paczynie na koniec roku 2016 wynosił **40,00 zł** i został wykonany w wysokości **7,27 zł** czyli w 18,18%. Na dochody RDdD składały się tylko odsetki na rachunku bankowym placówki.

Plan finansowy wydatków RDdD w Paczynie na koniec roku 2016 wynosił **264 061,00 zł** i został wykonany w wysokości **263 762,75 zł** czyli w 99,89%.

Wydatki RDdD składały się z:

- wydatków na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego 6 wychowanków przebywających w placówce od stycznia do grudnia 2016 roku. Wysokość wydatków na ten cel wyniosła w 2016 roku 3 369,60 zł. Wydatki te sfinansowane zostały środkami dotacji celowej otrzymanej ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- wydatków na bieżącą działalność RDdD w wysokości 260 393,15 zł. W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. w placówce przebywało 8 wychowanków. W RDdD w 2016 roku zatrudnione były 2 osoby w pełnym wymiarze etatu oraz opłacano wynagrodzenie dla osoby zatrudnionej na umowę zlecenie do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Środki na wydatki bieżące przeznaczono m. in. na wypłatę ryczałtu w wysokości 900,00 zł miesięcznie na jednego wychowanka, bieżące utrzymanie budynku Rodzinnego Domu dla Dzieci (energia elektryczna, woda, czynsz, ryczałt na zakup opału), niezbędne wyposażenie placówki, zapłatę za ryczałt na korzystanie z samochodu prywatnego do celów służbowych, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz usługi telekomunikacyjne, zakup mebli.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Powiatu Gliwickiego z dnia 01 marca 2016 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie w 2016 r. wynosiły 2 696,95 zł.

Należy podkreślić, że wszystkie sprawy finansowo-księgowo Rodzinnego Domu dla Dzieci wykonywane są przez PCPR na podstawie Uchwały nr XV/134/2016 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 25 lutego z 25.02.2016 r.

Zgodnie z art. 20 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należą:

1. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W Powiecie Gliwickim w 2016 r. funkcjonował ośrodek wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie.

Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej (art. 20 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Zadanie to realizuje Caritas Archidiecezji Katowickiej, na zlecenie Powiatu Gliwickiego, zgodnie z umową zawartą w dniu 18 grudnia 2015 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie ośrodka wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy dla 50 osób z zaburzeniami psychicznymi, na terenie Powiatu Gliwickiego”.

Umowa powyższa została zawarta na okres od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Koszt utrzymania Środowiskowego Domu Samopomocy w całości finansowany jest ze środków budżetu państwa.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie ma charakter ponadlokalny i oferuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie dziennej dla 50 osób.

Oferta usług kierowana jest przede wszystkim do osób, które mają trudności w samodzielnym przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w tym w odnalezieniu się w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom zapewnia także postępowanie rehabilitacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika.

Osobami uprawnionymi do korzystania z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie są:

- osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie.

W przypadku wolnych miejsc do Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie mogą być kierowane także osoby spoza Powiatu Gliwickiego. Warunkiem wydania skierowania dla tych osób jest porozumienie zawarte z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego dotyczące przyjęcia do realizacji zadań – zapewnienie specjalistycznych usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Knurowie.

Na podstawie Porozumienia Nr WOK.031.15.2015.WZS z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie powierzenia Powiatowi Gliwickiemu przez Miasto Gliwice do realizacji zadania publicznego polegającego na objęciu mieszkańców Miasta Gliwice usługami świadczonymi przez Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych Caritas Archidiecezji Katowickiej Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie – w 2016 r. z usług ww. Ośrodka korzystało **11** mieszkańców Gliwic.

Tabela nr 13: Dane dotyczące ŚDS w Knurowie za 2016r.

Liczba miejsc pobytu dziennego	Liczba uczestników ogółem	Liczba wydanych decyzji kierujących	Nowe osoby w trakcie roku	Rezygnacje
50	53	56	6	1

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

3. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

W 2016 r. nie realizowano ww. programów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

4. Udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

W 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

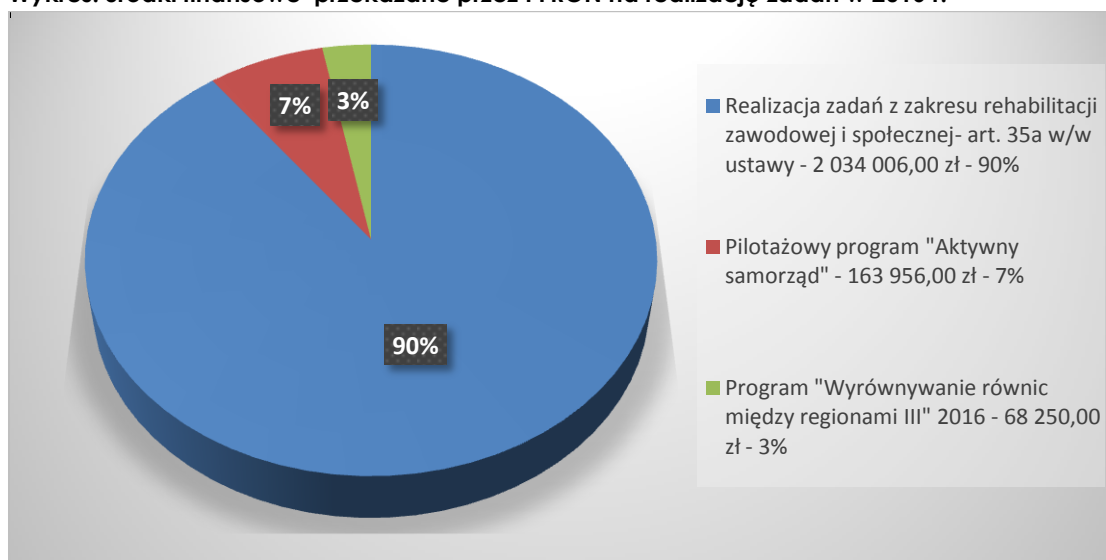
Rozdział III

Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 2046)

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych wynikają z art. 35 a ust. 2 pkt. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2046) oraz rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, w tym rozporządzenia określającego rodzaje zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

W 2016 r. Powiat Gliwicki realizował zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, które finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2016 r. Wysokość wykorzystanych środków obrazuje poniższy wykres.

Wykres: Środki finansowe przekazane przez PFRON na realizację zadań w 2016 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Zadania powiatu w zakresie ww. ustawy to:

1. Zadania w zakresie rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestników osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika- brak złożonych wniosków,

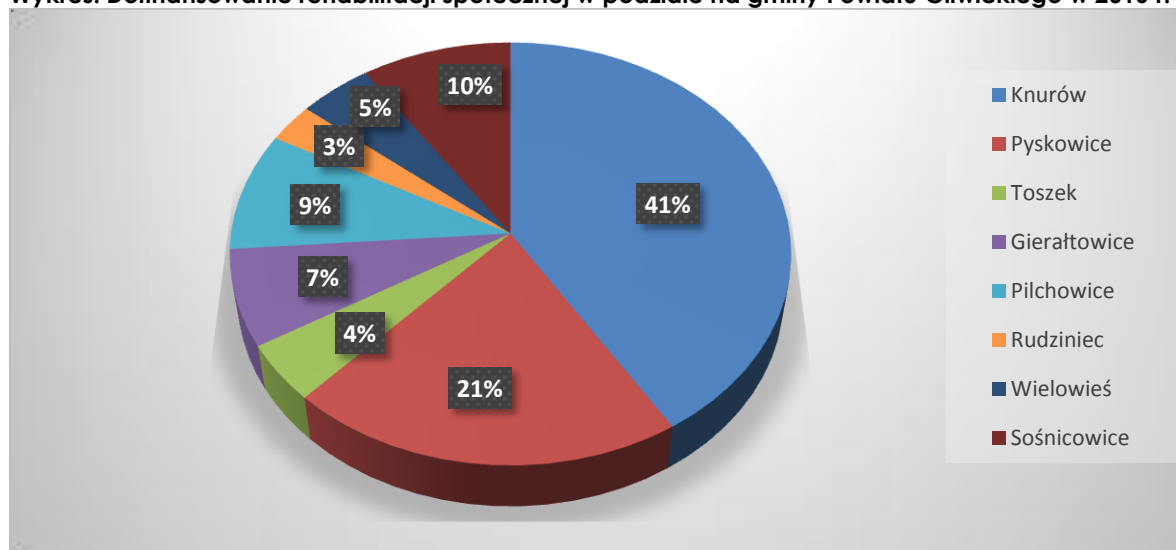
Tabela nr 14: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2016 r. – realizator PCPR w Gliwicach, zadania a - e

Lp.	Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowana
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	347	169	178	274 550,00 zł
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,	5	0	5	5 396,00 zł
	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	306	13 (w tym rezygnacje, zgony oraz wnioski z 2015 r.)	293	240 687,00 zł
3.	Likwidacja barier architektonicznych	7	1 (nie spełniał wymogów formalnych) 2 (rezygnacje wnioskodawców)	4	17 343,79 zł
4.	Likwidacja barier w komunikowaniu się	9	3	6	5 845,99 zł
5.	Likwidacja barier technicznych	7	0	7	44 165,50 zł
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	2	0	2	11 963,00 zł
RAZEM		683	188	495	599 951,28 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Procentowe wykorzystanie środków finansowych PFRON przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w podziale na poszczególne gminy Powiatu Gliwickiego przedstawia poniższy diagram.

Wykres: Dofinansowanie rehabilitacji społecznej w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2016 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

f) dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela nr 15:

Lp.	Nazwa zadania	Ilość warsztatów	Ilość uczestników	Kwota wydatkowana
1.	Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej	2	86 uczestników	1 375 656,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w warsztatach terapii zajęciowej jest jedną z form aktywizacji zawodowej i społecznej. W Powiecie Gliwickim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, które prowadzone są przez organizacje pożytku publicznego.

1. Warsztaty Terapii Zajęciowej Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie, ul. Szpitalna 29, prowadzone przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – **dla 50 osób** w tym 4 mieszkańców Powiatu Rybnickiego oraz 1 mieszkaniec Powiatu Mikołowskiego.
2. Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Tęcza” w Pyskowicach ul. Wojska Polskiego 3, prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” z siedzibą w Bycinie ul. Pyskowska 8a – **dla 36 osób**.

Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej określa ustawa o rehabilitacji (...): maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatu ze środków PFRON wynosi 90% całkowitych kosztów (art. 68 c ust.1 ustawy), pozostałe 10 % kosztów działalności współfinansowane jest ze środków samorządu powiatowego (art. 10b ustawy).

Wysokość środków finansowych przekazywanych przez PFRON na działalność WTZ określa corocznie Zarząd PFRON.

Należy zaznaczyć, że Powiat Rybnicki oraz Powiat Mikołowski których mieszkańcy uczestniczą w WTZ w Knurowie, na mocy zawartych porozumień, ponoszą koszty ich uczestnictwa ze środków własnych (10%). Ponadto Powiat Gliwicki ponosi koszty ze środków własnych, uczestnictwa 8 naszych mieszkańców w WTZ spoza Powiatu.

W zajęciach terapeutycznych prowadzonych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w 2016 r. uczestniczyło łącznie 89 mieszkańców Powiatu Gliwickiego, w tym:

- 81 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie Powiatu Gliwickiego,
- 8 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie innych powiatów, w tym 1 osoba w Powiecie Rybnickim, 7 osób w Gliwicach.

2. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i zatrudniania:

- a) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- b) przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – brak złożonych wniosków,
- c) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
- d) badania lekarskie, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej od 1 stycznia 2008 roku realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach. W roku sprawozdawczym do dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy została przyznana kwota w wysokości 115 000,00 zł. Pomimo wcześniejszych deklaracji Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach (pismo z dnia 18.10.2016 r., nr SZIRP- ATS-0700-55/2016r) o wydatkowaniu w całości kwoty 106 000 zł przeznaczonej na realizację zadań z zakresu zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej w dniu 10.11.2016 r. wpłynęło pismo PUP nr: SZIRP- ATS-0700-55/2016r. informujące, że kwota w wysokości 56 000 zł, w ramach tego zadania, nie zostanie wykorzystana.

W związku z powyższą informacją kwota ta została rozdysponowana w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- w ramach zadania „dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych”,
- na realizację zadania „dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków PFRON przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów”.

Tabela nr 16: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej 2016 r.- Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota planowana wg Uchwały nr XVI/144/2016 z 31.03.2016	Kwota planowana wg Uchwały nr XXII/181/2016 z 24.11.2016	Kwota wydatkowana w 2016 r.	Liczba osób objętych aktywizacją
1.	Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej*	106 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	1
2.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych	8 500,00 zł	8 500,00 zł	8 229,00 zł	2
3.	Badania lekarskie o których mowa w: - ust. 2 ust 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - art. 11 ust 2 pkt 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	500,00 zł	500,00 zł	170,00 zł	2
Razem		115 000,00 zł	59 000,00 zł	58 399,00 zł	5

Źródło: Sprawozdanie PUP w Gliwicach za 2016 r.

*dofinansowanie przyznane - firmie Epigraf Sp. C. w Gliwicach, Jan Kalnik, Teresa Kalnik

3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Informacje w zakresie praw i uprawnień osobom z niepełnosprawnością udzielane są indywidualnie przez adwokata zatrudnionego przez PCPR w Gliwicach oraz pracowników Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych w trakcie spotkań indywidualnych oraz telefonicznie. W celu dotarcia do jak najszerszej rzeszy osób zainteresowanych wsparciem i pomocą współpracujemy z Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Osoby mające dostęp do Internetu wszelkie informacje dotyczące możliwości skorzystania z przysługujących uprawnień w tym dofinansowania ze środków PFRON, osoby niepełnosprawne mogą znaleźć na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach: www.pcpr-gliwice.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <http://bip.pcprgliwice.powiatgliwicki.finn.pl/>

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na wielu obszarach wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym ściśle współpracuje z 9 organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Powiatu Gliwickiego.

Współpraca dotyczy ograniczania skutków niepełnosprawności członków tych organizacji, w tym także działalności zmierzającej do zapewnienia równego dostępu do

zatrudnienia osobom niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez brak możliwości dostępu do otwartego rynku pracy.

5. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Rada jest organem opiniodawczo – doradczym w sprawach dotyczących niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu.

Zakres działań powiatowej rady obejmuje:

1. Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - a) integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością
  - b) realizacji praw osób z niepełnosprawnością,
2. Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.
3. Ocena realizacji programów.
4. Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością.

Zarządzeniem Nr 65/2015 Starosty Gliwickiego z dnia 8 grudnia 2015 roku powołana została Rada na lata 2015 - 2019. Członkowie Rady są przedstawicielami organizacji pozarządowych, zaś przewodniczącym jest dyrektor OPS w Pyskowicach.

6. Programy realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych dofinansowane ze środków PFRON – wynikające z art. 47 ustawy

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” realizowany jest nieprzerwanie od 2012 roku na podstawie umowy zawartej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Śląski a Powiatem Gliwickim. Zadania oraz kwoty na ich realizację ze środków PFRON określone są corocznie w aneksach do umowy.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Dofinansowanie następowało na pisemny wniosek osoby z niepełnosprawnością, zawierający uzasadnienie wskazujące na związek udzielenia dofinansowania z możliwością realizacji celów programu. Corocznie Zarząd PFRON przyjmuje kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące Realizatorów programu „AS”.

Tabela nr 17: Zadania realizowane w ramach „AS” oraz kwoty wydatkowane w roku 2016 r.

Lp.	Obszar programu	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowanych
1.	A Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	1	1 negatywnie ze względów formalnych	-	-
2.	A Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	0	-	-	-
3.	B Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niewidomych oraz niedowidzących	7	1 negatywnie ze względów formalnych	6	63 738,90 zł

4.	B Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	2	-	2	4 000,00 zł
5.	C Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,	1	0	1	2 000,00 zł
6.	C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	1	1 negatywna ocena wniosku przez Eksperta PRFON	-	-
7.	C Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	1	-	1	4 474,28 zł
8.	D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	0	0	0	0
	RAZEM	12	4	10	74 213,18 zł
9.	Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	I transza – 18 II transza- 21	18 19	0 1 rezygnacja z realizacji wniosku, 1 rezygnacja z studiów	46 295,00 zł Zaliczkowo wypłacono kwotę 22 273,00 zł, kwota 21 069 zł zostanie zapłacona po zaliczeniu przez wnioskodawców semestru
kwota wydatkowana w 2016 r.					163 956,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Tabela nr 18: Dofinansowanie w ramach Modułu I programu „AS” w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2016 r.

Nazwa zadania	Gmina	Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Kwota dofinansowania
Moduł I Obszar B Zadanie 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie (np. linijka brajlowska zestawy komputerowe, laptopy, programy udźwiękawiające)	Knurów	4	40 489,00 zł
Moduł I Obszar B Zadanie 2 -dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania		2	4 000,00 zł
	Pyskowice	0	
	Toszek	0	
Moduł I Obszar B Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie	Gierałtowiec	1	7 387,00 zł

Moduł I Obszar B Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie	Pilchowice	1	15 862,90 zł
	Rudziniec	0	900,00 zł
Moduł I Obszar C Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	Wielowieś	1	4 474,28 zł
Moduł I Obszar C zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Sośnicowice	1	2 000,00 zł
Razem		8 osób, w tym 2 wnioskodawców skorzystało z zakupu sprzętu elektronicznego oraz szkolenia w zakresie obsługi nabytego sprzętu	74 213,18 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Tabela nr 19: Dofinansowanie w ramach Modułu II programu „AS” w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2016 r.

Nazwa zadania	Gmina	Ilość złożonych wniosków w roku 2016	Przyznana kwota dofinansowania
Pilotażowy program „Aktywny samorząd” Moduł II –pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	Knurów	13	36 628,00 zł
	Pyskowice	14	34 475,00 zł
	Toszek	0	
	Gierałtówice	3	3 451,00 zł
	Pilchowice	4	11 255,00 zł
	Rudziniec	2	1 361,00 zł
	Wielowieś	0	
	Sośnicowice	1	2 467,00 zł
Razem		37	89 637,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2016 r.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami III”- obszar D- likwidacja barier transportowych

W 2016 r. Powiat Gliwicki przystąpił do realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami III” ogłoszonego przez Oddział Śląski PFRON w Katowicach.

Chęć udziału w programie – obszar D – likwidacja barier transportowych zgłosiły:

1. Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Raciborskiej,
2. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach,
3. Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” w Bycinie.

Wszystkie zgłoszenia dotyczyły dofinansowania zakupu mikrobusu 9-cio osobowego dla osób niepełnosprawnych w tym z 1 miejscem przystosowanym dla przewozu osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Pozytywnie został rozpatrzony wniosek Stowarzyszenia „Tęcza” Stowarzyszenia Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” w Bycinie. Przyznane dofinansowanie ze środków PFRON stanowiło 65% całkowitego kosztu zakupu mikrobusa tj. 68 250 zł. pozostałe 35% tj. 36 750 zł zostało pokryte ze środków Stowarzyszenia „Tęcza”. Zakupiony mikrobus został przeznaczony na potrzeby WIZ Stowarzyszenia Tęcza w Pyskowicach.

Rozdział IV

Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.)

Zgodnie z art. 3, pkt 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się między innymi bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej, a także w formie interwencji kryzysowej i wsparcia. W Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w 2016 roku w zakresie pomocy psychologicznej i interwencyjnej udzielono **74 konsultacji 37 osobom**, natomiast z pomocy prawnej w ramach **16 porad** skorzystało **10 osób**.

Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art.4). Przez cały 2016 rok odbywała się rekrutacja osób chętnych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej rozpowszechnili ulotkę informacyjną w instytucjach i organizacjach pozarządowych powiatu gliwickiego zachęcającą osoby do uczestnictwa w ww. programie, przeprowadzali indywidualne rozmowy motywujące do uczestnictwa w zajęciach, powiadamiali instytucje i parafie z terenu powiatu gliwickiego o trwającej przez cały rok rekrutacji, wspierali merytorycznie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie przeprowadzania rozmów motywujących. Zrekrutowano 11 osób do uczestnictwa w zajęciach, z czego 3 z nich są osobami z problemem alkoholowym. Zgodnie z **Zaleceniami dotyczącymi realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego**, „Osoby, u których zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia”. Jedna osoba natomiast poinformowała, że nie wyraża aktualnie zgody na uczestnictwo w zajęciach. U jednej z tych osób zamknięto też procedurę Niebieskiej Karty. Tym samym liczba osób zrekrutowanych do Programu pomniejszyła się do sześciu uniemożliwiając rozpoczęcie organizacji zajęć. Ze względu na brak możliwości uruchomienia programu z tak małą liczbą osób chętnych zaproponowano osobom uczestnictwo w zajęciach w innych placówkach. Jedna ze zrekrutowanych osób zgłosiła chęć korzystania z pomocy indywidualnej w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej z zakresu pracy nad emocją złości, a jedna korzysta ze wsparcia psychologicznego.

Zgodnie z art. 6, pkt 3 ustawy o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** do zadań własnych realizowanych przez powiaty należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zredagował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gliwickim na lata 2016-2022*, który swe uwarunkowania prawne ma przede wszystkim w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z dnia 24 sierpnia 2015 r., poz. 1390), Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Śląskim na lata 2014-2020. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przez cały okres 2016 roku dążyło do realizacji głównego celu zawartego w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gliwickim na lata 2016-2022*, tj.: Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

w Powiecie Gliwickim w celu ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Powyższy cel jest realizowany poprzez cele szczegółowe takie jak:

1. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, podejmowanie działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich w przypadku przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz bieżące monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Powiatu Gliwickiego.
3. Działania w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i terapię, zabezpieczenie schronienia, zbieranie, uaktualnianie i rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego.
5. Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania wzrostowi skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Szczegółowe sprawozdanie z powyższych działań zarówno Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach oraz podmiotów współpracujących z terenu powiatu gliwickiego i realizujących poszczególne cele Programu przedłożone zostanie w pierwszym półroczu 2017 roku Radzie Powiatu Gliwickiego zgodnie z deklaracją zawartą w rozdziale IX Programu.

Rozdział V

Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2016 r.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ w 2016 r.

I. Wyróżnienie Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej za rozwijanie rodzinnej opieki zastępczej i prawidłowe realizowanie zapisów Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W dniu 22 czerwca 2016 r. w Sali pod Kopułą w Ministerstwie Rozwoju w Warszawie odbył się IV Kongres Rodzicielstwa Zastępczego organizowany przez Koalicję na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej.

Współorganizatorami kongresu byli:

- Związek Powiatów Polskich
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”
- Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Patronatem honorowym Kongres został objęty przez:

- Rzecznika Praw Dziecka – Pana Marka Michalaka
- Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Panią Elżbietę Rafalską
- Ministra Sprawiedliwości – Pan Zbigniewa Ziobro
- Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy – Panią Hannę Gronkiewicz-Waltz

Jak co roku, Koalicja ogłosiła Konkurs, którego celem było wyróżnienie powiatów oraz Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Polsce, którzy dokładają starań, aby rozwijać rodzinną opiekę zastępczą i prawidłowo realizować zapisy Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Po raz pierwszy Koalicja na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej wręczyła wyróżnienia w 2015 r. na III Kongresie Rodzicielstwa Zastępczego. Dotychczas otrzymało je 9 powiatów: bialski, legionowski, turecki i wejherowski oraz Gdańsk, Gdynia, Kielce, Radom i Rybnik.

W tym roku w tym ekskluzywnym gronie wyróżnionych powiatów, znalazł się Powiat Gliwicki oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Kapituła przy wyborze zwycięzców kierowała się Regulaminem Konkursu, który zakładał cztery etapy oceny:

1. Wstępną analizę danych statystycznych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej w nominowanych powiatach, na podstawie informacji uzyskanych od Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

2. Wstępną ocenę realizacji działań sprzyjających rozwojowi rodzinnych form pieczy zastępczej.
3. Ocenę ilościową przebywania dzieci w wieku 0-3 lata w placówkach instytucjonalnych. Rekomendację organizacji pozarządowych lub środowiska rodzin zastępczych. Przeprowadzenie weryfikacji lokalnej na terenie najlepiej ocenionych powiatów oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie rekomendacji organizacji pozarządowych lub środowiska rodzin zastępczych.
4. Ekspertką ocenę zgłoszeń przestanych do konkursu i zweryfikowanych na wcześniejszych etapach.

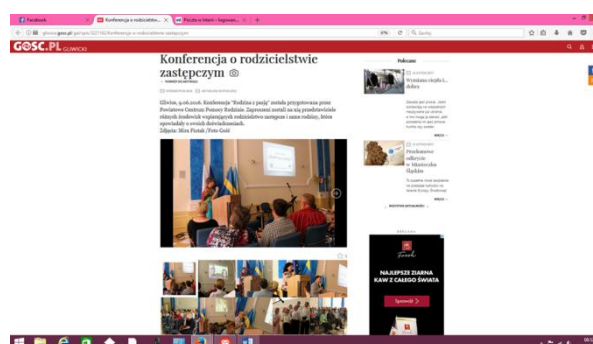
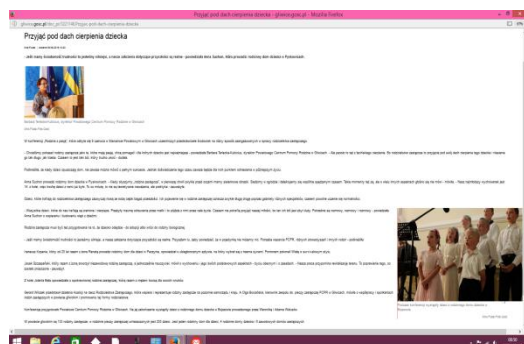
Nagrodę odebrała Dyrektor PCPR w Gliwicach – Pani Barbara Terlecka-Kubicus oraz w imieniu Starosty Gliwickiego, Naczelnik Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach – Pani Agnieszka Gliklich.

II. Promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania nowych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

1. W 2016 r. ukazały się następujące artykuły naszego autorstwa w Wiadomościach Powiatu Gliwickiego:

- „Gdy własni rodzice zawodzą” – Nr 2 (107) luty 2016
- „RODZICE ZASTĘPCZY – POZYTYWNI WOJOWNICY” – Nr 3 (108) marzec 2016
- „Zrozumieć nastolatka” – Nr 4 (109) kwiecień 2016
- „Aspekty psychologiczne rodzicielstwa (nie tylko) zastępczego – Nr 5 (110) maj 2016
- „W krajowej czołówce” i „Rodziny z pasją” – Nr 6 i 7 (111 i 112) lipiec, sierpień 2016
- „Przypadek czy przeznaczenie” – Nr 11 (116) listopad 2016

2. W dniu 09.06.2016 r. odbyła się **Konferencja pt. „Rodzina z pasją”** pod honorowym patronatem Starosty Gliwickiego, promująca rodzicielstwo zastępcze. Konferencja została reklamowana na łamach prasy (Wiadomości Powiatu Gliwickiego, Gość Niedzielny, Nowiny Gliwickie) oraz telewizji TVT i radia (Radio Katowice, Radio CCM, Radio Em).

3. W 2016 r. PCPR w Gliwicach, w ramach promocji zleciło również nagranie filmu dokumentalnego na temat rodzicielstwa zastępczego, którego premiera miała miejsce na Konferencji „Rodzina z pasją”.

4. W dniu 1 czerwca 2016 r. Starszy specjalista pracy z rodziną – Pedagog wspólnie z przedstawicielami zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i rodzinnego domu dziecka, **uczestniczyli w audycji radiowej w Radiu Em** na zaproszenie redaktor Katarzyny Widery-Podsiadło. Audycja ta miała na celu promocję rodzicielstwa zastępczego. Wyróżnienie naszego powiatu takim zaproszeniem przyjęliśmy z ogromną radością, ponieważ mieliśmy możliwość opowiedzenia o dobrych praktykach Powiatu Gliwickiego w zakresie realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.

5. W 2016 r. na zlecenie PCPR w Gliwicach opracowane zostały nowe ulotki i plakat promujący rodzicielstwo zastępcze:

6. Powyższe materiały promocyjne zostały wykorzystane w akcji promocyjnej rodzicielstwa zastępczego podczas udziału pracowników PCPR w Gliwicach w piknikach rodzinnych oraz w ramach współpracy z parafiami rzymsko-katolickimi i protestanckimi z terenu powiatu gliwickiego i Gliwic.

III. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych poprzez szkolenia, integrację i wzajemną pomoc.

1. W roku sprawozdawczym 2016 r. nadal funkcjonowała **nieformalna grupa wspierających się wzajemnie rodzin zastępczych** skupionych wokół Stowarzyszenia „Gniazdo” w Świbiu, prowadzona przez zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.
2. Jak co roku, również w 2016 r. grupa zorganizowała **„Święto Truskawki”**, w którym uczestniczyły różne rodziny zastępcze z Powiatu Gliwickiego oraz zaproszeni goście spoza Powiatu.

3. W 2016 r. wspólnie z Fundacją Rodzinnej Opieki Zastępczej „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny zorganizowana została druga edycja pikniku pod nazwą **„Świętowanie na polanie”**, podczas której świętowano obchody ogólnopolskiego Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W pikniku uczestniczyły rodziny zastępcze z Powiatu Gliwickiego oraz zaproszeni goście. Uczestnicy, w szczególności dzieci brali udział w zaplanowanych przez pracowników Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej grach i zabawach na świeżym powietrzu, a dorośli mogli oddać się pasjonującym rozmowom i wspomnieniom. Podczas obchodów ogłoszony został konkurs na „Herb Rodziny”, a produkty finalne można było podziwiać na wystawie na Sali Sesyjnej Starostwa Powiatowego w Gliwicach.

4. W sierpniu 2016 r. pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej uczestniczyli czynnie w **wyjeździe integracyjnym do Międzybrodzia Żywieckiego** zorganizowanym przez Fundację „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą w powiecie gliwickim. Uczestnicy mogli spędzić wspólnie czas na rozmowach i wykładach, a także wypocząć aktywnie na spacerach i wycieczkach górskich. Podczas wykładów dla rodziców, dzieci miały zorganizowaną opiekę.

5. W 2016 r. zorganizowano przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Arka Noego” w Gliwicach dwa cykle szkoleń dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą na temat profilaktyki uzależnień pt. **„Symptomy zażywania narkotyków przez młodzież w oparciu o współczesne rodzaje substancji oraz fazy uzależnienia”**. Ze szkolenia skorzystały łącznie 43 osoby.

6. W 2016 r. ze **wsparcia rodziny pomocowej** skorzystały **3** rodziny prowadzące rodzinne domy dziecka. Osoby pełniące funkcję rodziny pomocowej posiadały odpowiednie kwalifikacje i warunki do realizacji ww. zadania. Najczęstszą przyczyną skorzystania ze wsparcia rodziny pomocowej był urlop wypoczynkowy, w jednym przypadku była konieczność wsparcia w związku ze zdarzeniem losowym.

IV. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

(w szczególności z sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

1. W 2016 r. upoważnieni przez Dyrektora pracownicy PCPR w Gliwicach uczestniczyli na bieżąco w rozprawach sądowych dotyczących spraw opiekuńczych dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Sprawy te dotyczyły przede wszystkim wydania lub zmiany zarządzeń opiekuńczych, ustanowienia opieki prawnej oraz ustanowienia pieczy zastępczej. Pozostawali również w kontakcie z kuratorami społecznymi i zawodowymi w sprawach dotyczących rodzin zastępczych.
2. W 2016 r. dzięki nawiązaniu przez PCPR w Gliwicach kontaktu z przedstawicielami Firmy MARCO z Gliwic, jedna z rodzin prowadzących rodzinny dom dziecka z naszego powiatu otrzymała wsparcie w postaci remontu balkonów w zajmowanym przez siebie domu. Nie podniosła z tego tytułu żadnego wydatku, a prace wykonywali pracownicy firmy MARCO na zasadach wolontariatu.
3. W 2016 r. przy współpracy z Fundacją „Akademia Mistrzów” z Tarnowskich Gór uczestniczyliśmy w przekazywaniu rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy żywnościowej. Rodziny otrzymały bezpłatnie owoce i warzywa (jabłka, marchew, kapusta). Z pomocy tej skorzystała również placówka „Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie.

V. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, prawnego i terapeutycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poradnictwo i terapia dla rodzin zastępczych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona jest w PCPR w Gliwicach przez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej we współpracy z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2016 r. udzielono ogółem **217 konsultacji dla 99 osób z rodzin zastępczych**, w tym **95 konsultacji dotyczyło dzieci** umieszczonych w rodzinach zastępczych (dziewięcioro z nich zostało objętych terapią). Osoby sprawujące pieczę zastępczą mają zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. Z tego typu wsparcia skorzystało w 2016 r. **14 osób**.

VI. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okresowa ocena sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 11 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywane są na posiedzeniach z udziałem odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny biologicznej dziecka (jeżeli został przydzielony przez OPS), przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz z rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W omawianym okresie odbyły się **364 posiedzenia**, podczas których dokonano oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Następnie zgodnie z art. 131 Ustawy sformułowana została pisemna opinia o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, którą skierowano do Sądu Rodzinnego. Łącznie, w 2016 r. PCPR w Gliwicach przekazało **309** opinii do Sądu Rejonowego w Gliwicach.

VII. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy dokonywana jest przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 129-131 ww. Ustawy. Dokonywane są one w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogiem i psychologiem.

Ocenę przeprowadza się nie później niż przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W 2016 r. oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka objęty **27** rodzin zastępcze i prowadzących rodzinny dom dziecka. Wszystkie rodziny uzyskały oceny pozytywne.

VIII. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zgłosiło **22** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego. Do adopcji trafiło **6** dzieci.

Rozdział VII

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej (na podstawie art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) systemu pieczy zastępczej (na podstawie art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

1. W dalszym ciągu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. W obecnej chwili liczba kandydatów na rodziny niezawodowe znacząco zmniejsza się w związku z czym coraz częściej dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. a) Podejmowanie działań w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnością szerokiego dostępu do otwartego rynku pracy poprzez rozwój wspomaganego zatrudnienia (np. poprzez osobistego asystenta zawodowego),
b) Dążenie do zwiększenia dostępu do bezpłatnej rehabilitacji osobom z niepełnosprawnością,
- realizacja zadania w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
3. Umożliwienie dorosłym osobom z niepełnosprawnością, będących pod opieką rodziców, czasowego pobytu i opieki w ośrodku wsparcia lub udzielenia innej formy opieki w trakcie nieobecności ich opiekuna w domu (pobyt w szpitalu, pilny wyjazd poza miejsce zamieszkania). Potrzeba taka zgłaszana jest przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.
4. Zorganizowanie pomocy psychologicznej dla kobiet przebywających w szpitalach na oddziałach ginekologiczno-położniczych będących w sytuacjach kryzysowych zwłaszcza rodzających dziecko z niepełnosprawnością. Pomoc tę planuje się realizować przy współpracy z organizacją pozarządową.
5. W celu zapewnienia większego komfortu usług, istnieje potrzeba zwiększenia i dostosowania liczby pomieszczeń dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, przeznaczonych do bezpośredniej pracy z rodziną i dzieckiem, w tym dostosowanie warunków do kontaktu rodziców z dziećmi.
6. Istotną działalnością prowadzoną przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest również prowadzenie działalności edukacyjno-szkoleniowej, w związku z czym istnieje potrzeba stworzenia odpowiedniej infrastruktury do tego typu działań.

Barbara Terlecka – Kubicius

Dyrektor PCPR w Gliwicach